

se však doručení v případech § 560 č. 1 a 2 civ. ř. s. teprve po vypršení lhůt výpovědních tam stanovených, zůstane výpověď nicméně platnou, když odpůrce ve lhůtě k tomu stanovené (8 resp. 3denní viz shora) námitek nepodal (§ 564 civ. ř. s.).

Aby výpověď mimosoudní nabyla účinku výpovědi soudní, musí být prokázána listinami, jež ohledně průvodnosti podnětu k pochybnostem nezavdávají a musí být doručena ve lhůtách pro výpověď soudní v §§ 573 a 564 civ. ř. s. předepsaných. Ostatně i čas výpovědi neb dodání výpovědi musí být listinami hodnověrnými prokázán (§ 565 civ. ř. s.). Proti výpovědi může odpůrce podati námitku ve lhůtě 8 resp. 3denní (viz shora) a sice písemně neb ústně do protokolu, jinak by výpověď nabyla právní moci a stala se titulem exekucním (§ 1 č. 18 ex. ř. a § 566 civ. ř. s.). Pozdě podané námitky se zamítnou a vrácení ku předešlému stavu pro zmeškání lhůty k podání námitek je vyloučeno (§ 571 civ. ř. s.). K námitkám v čas podaným položí se rok k ústnímu jednání a řízení o námitkách vyřídí se rozsudkem (§§ 571 a 572 civ. ř. s.). Zmíniti se sluší ještě o příkazu, by předmět najatý nebo pachtovaný byl vrácen nebo převzat. Jestliže totiž ke zrušení smlouvy nájemní třeba výpovědi, tedy nárok na odevzdání nebo převzetí najatého nebo pachtovaného předmětu lze již před vypršením výpovědní lhůty k platnosti přivést žalobou, se kterou může i výpověď sama být spojena (§ 567 civ. ř. s.).

Konečně třeba doložiti, že soudní nebo mimosoudní výpovědi, proti nimž nebyly námitky v čas podány, rovněž právoplatné rozsudky vydané o námitkách takových pozбудou platnosti, s výhradou výroku o náhradě nákladů vyneseno, jestliže ve 14 dnech po tom, kdy nastala doba pro vyklizení nebo převzetí najaté věci vytčena, nežádá se za exekuci pro toto vyklizení nebo převzetí (§ 574 civ. ř. s.). O tom, že soudní výpovědi smlouvy nájemní nebo pachtovní o věcech nemovitých neb zákonem za nemovité prohlášených, proti nimž nebyly v čas námitky podány, jakož i mimosoudní výpovědi, předloží-li se o výpovědi notářské osvědčení listinné, protokol úřední neb jinaká listina důkazní a nebyly-li proti výpovědi v čas podány námitky (§ 1 č. 4 a 18 ex. ř.), jsou tituly exekucními, bylo již ve čl. Tituly exekucní podrobněji jednáno.

Vypovězení (policejní).

Vypovězení jest nucené vzdání osoby z celého státního území nebo z části jeho. Jako opatření politické jest vypovězení v mezinárodním právu obecně uznáno. Jako opatření policejní vyskytá se z pravidla ve dvou případech:

1. Dle zásad mezinárodního práva může každý jednotlivý stát volně ustanoviti, zdali a za jakých podmínek cizincům (t. j. cizozemcům) v jeho území jest dovoleno se zdržovati. Cizince bez nálezu trestního soudu vypověděti jest tudíž právem každého státu. Cizinci mohou být odmítnuti nebo vypovězeni z důvodů veřejného blaha. Jedině vypovězením beze všeho důvodu bylo by mezinárodní právo porušeno; rovněž nebylo by lze se stanoviska, s něhož na styk států v míru sluší pohlížeti, a vzhledem k vzájemné úctě a šetrnosti, již státy jsou si navzájem povinny, srovnati se zásadami práva mezinárodního všeobecné vypovězení příslušníků cizího státu. Naproti tomu ve válce má stát plné právo příslušníky nepřátelského státu ze svého území vypověděti. Stát ovšem odhodlá se cizince ze svého území vypověděti jen tenkrát, jsou-li k tomu

vážné důvody (ohrožování vnitřního pokoje, přátelské vztahy k jinému státu, nebo dokonce ohrožení zájmů státních). Sporna jest otázka, zdali dle zásad mezinárodního práva v míru vláda má sděliti s vládou onoho státu, jehož příslušníkem vypovězený jest, důvody, z nichž dotyčný její příslušník byl vypovězen; naproti tomu není stát povinen důvody vypovězení sděliti s vypovězeným cizincem, ačkoli se tak z pravidla děje.

2. Vypovězení může však býti vysloveno i dle čl. III. zák. ze dne 5. března 1862 č. 18 ř. z.; dle tohoto článku nemůže obec přespólnímu, který vysvědčí, že má někde právo domovské, neb alespoň prokáže, že učinil čeho potřebí, aby takového vysvědčení došel, odepřítí povolení, aby se v okršku obce zdržoval, pokud se svými domácími lidmi vede bezúhonný život a nepadá v obtíž obecné dobročinnosti. »Přespólními« sluší však ve smyslu tohoto zákonného ustanovení rozuměti netoliko cizozemce, nýbrž všechny, kdož nemají v dotyčné obci právo domovské. Ve příčině tohoto způsobu vypovězení platí tyto obecně uznané zásady:

a) Pro úhonný život smí přespólní z obce jen tenkráté býti vypovězen, když lze dokázati, že za svého pobytu v této obci — nikoli snad někde jinde — nevedl život bezúhonný (rozh. říš. s. ze dne 25. dubna 1878 č. 159).

b) Se zánikem škodlivých následků s trestním rozsudkem spojených pomíjí též nepříznivé následky úhonného života v obecních zákonech stanovené; důsledkem toho nemůže se též vypovězení z obce opíratí o trestní rozsudek, jehož následky již pominuly (rozh. říš. s. ze dne 25. dubn 1878 č. 159);

c) Zákon neobmezuje toto právo obce přespólní vypověděti snad na případy odstrčení v trestním zákoně vyčtené a také neustanovuje, že lze tohoto práva jen tenkráté použiti, když přespólní trestním soudem pro určité trestné činy byl potrestán, nýbrž pouze zapovídá obcím odepřítí přespólním povolení k pobytu v okršku obce potud, pokud tito vedou život bezúhonný. Z toho též následuje, že obce dle znění a smyslu zákona mají býti oprávněny přespólní ze svého okršku vypověděti jen tenkráté, když se dopustili skutků trestných dle zákona trestního, nýbrž i tenkráté, když se v obci chovají způsobem nepočetným, když svým výstředním chováním mír v obci opětovně veřejně ruší a když tudíž takové osoby k veřejné haně podnět zavdávají (rozh. sp. dv. s. ze dne 19. ledna 1888 č. 220, »Budwinski« č. 3885).

d) Naproti tomu neodůvodňuje vypovězení z obce poměr přičící se zákonům mravním, avšak nevzbuzující veřejného pohoršení (konkubinát), poněvadž obec má bdíti toliko nad zájmy veřejnými a tudíž nesluší míti za to, že by zákon byl chtěl obec učiniti soudcem nad mravy jednotlivců i v životě soukromém (roz. spr. s. dv. ze dne 6. března 1889 č. 891, sb. »Budwinski« č. 4552).

e) Bezúhonný život jest stanoven jako podmínka pobytu v obci toliko pro přespólní, nikoli též pro společníky obce, poněvadž společníci obce mají právo na nerušený pobyt v obci, tak že z obce mohou býti vypovězeni toliko přespólní t. j. ti, kdož nejsou členy obce (roz. ze dne 20. března 1889 č. 441, sb. »Budwinski« č. 4583; roz. ze dne 6. prosince 1888 č. 3791, sb. »Budwinski« č. 4388).

Vzhledem k vyskytnuvším se pochybnostem bylo v souhlase s nejv. s. dv. (dobré zdání ze dne 26. listopadu 1867 č. 10.406 tr., časop. »Jur.

Bl. č. 20) rozhodnuto, že trestní soudce, máli rozhodovati o obžalobě pro přešpek dle § 323 a 324 tr. z. (návrat osoby policejné vypovězené), jest nejen oprávněn, nýbrž přímo povinen zkoumati, zdali nález vypovídací byl vydán na základě specialního zákona, tudíž zdali o zákonnosti vypovězení není pochybnosti. Vypovídací právo obce ve smyslu cit. čl. III. jest chráněno rovněž trestním ustanovením § 324 tr. z. (plen. roz. ze dne 31. října 1889 č. 7376, sb. č. 1304), a dopouští se tudíž i ten, kdo z obce byv řádně vypovězen bez dovolení opět se vrátí, přešpek, který se tresce vězením od 1 do 3 měsíců.

Vypovězení (v právu trestním) záleží buď ve vypovězení ze země, kteréž se vyslovuje jakožto zotřzení trestu žaláře při zločinech, nebo jest jako vyhostění trestem vedlejším (hlavní trest v širším smyslu dle § 240 tr. z.) při přečinech a přešpecích nebo zotřzením trestu při přešpecích důchodkových (§§ 73—76 tr. z. důch.). Vypovězení ze země může býti vysloveno toliko proti cizincům, k nimž náležejí i příslušníci koruny uherské (plen. roz. ze dne 9. prosince 1880, sb. č. 294) a musí se vztahovati vždy na všechna království a země v říšské radě zastoupené. Vypovězení ze země musí býti vysloveno v trestním rozsudku vneseném proti cizinci pro zločin v cizině spáchaný (§ 40 tr. z.).

Vyhostění jest buď vypovězení z určitého místa (kteréž však nesmí býti domovskou obcí toho, jenž má býti vyhostěn, min. nař. ze dne 19. května 1858 č. 79 ř. z.), jež se vztahuje vždy na celý policejní obvod (rayon), k němuž toto místo náleží (nař. min. ze dne 10. května 1852 č. 106 ř. z.), nebo vypovězení z jednoho neb i ze všech království a zemí v říšské radě zastoupených, jehož však může býti použito ve shora naznačeném smyslu jedině proti cizincům. Vyhostění vyslovuje se na určitou dobu nebo dle povahy trestného skutku a dle okolností i na čas neurčitý. Vyhostění ze všech království a zemí na říšské radě zastoupených může se státi podobně jako vypovězení ze země jedině na vždy (plen. roz. ze dne 3. června 1887 č. sb. 1066). Vypovězení může býti vysloveno toliko při oněch přečinech a přešpecích, na něž zákonem výslovně jest stanoveno (plen. roz. ze dne 28. února 1889, sb. č. 1255). Nešetření zákazu s vypovězením ze země nebo s vyhostěním spojeného, totiž nevraceti se v obvod zakázaný, jest přešpekem dle §§ 323 a 324 tr. z., který se tresce, vztahuje-li se vypovězení na všechna království a země na říšské radě zastoupené vězením od 1—3 měsíců, v případě opakování tuhým vězením od 3—6 měsíců, při vyhostění pak z jednoho místa nebo z jedné korunní země vězením od 1—3 měsíců, které v případě opakování může býti změněno v tuhé vězení.

Dle § 36 osnovy nov. tr. zákona může býti proti osobám, kteréž byly odsouzeny k trestu na svobodě pro trestný skutek čelící proti bezpečnosti osoby nebo majetku nebo proti veřejné mravnosti, nalezeno na vypovězení z určitého místa, okresu, země neb i z celého obvodu platnosti zákona, jeví-li se setrvání odsouzeného v těchto místech nebezpečným. Vypovězení může býti vysloveno proti cizím státním občanům na určitý čas nebo na vždy, proti tuzemcům toliko na určitý čas, jehož délka má býti stanovena dle okolností. Nedovolený návrat vypovězeného jest přešpekem a tresce se vazbou od 6 hodin do 2 měsíců, kterýžto trest může býti zotřen a s přidržením k práci spojen. (Srv. čl. Vyhostění.)